

Tarkastuslautakunnan jäsenten valinta toimikaudeksi 1.6.2025-31.5.2029

Khall 17.06.2025 § 161

Valmistelija

Hallintosihteeri Kirsti Kinnunen

Kuntalain 14.2 §:n 10 kohdan mukaan valtuuston tulee valita jäsenet kunnan toimielimiin, joita 30.1 §:n mukaan ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja sen jaostot, tarkastuslautakunta ja sen jaostot, lautakunnat ja niiden jaostot, valiokunnat ja niiden jaostot, johtokunnat ja niiden jaostot sekä toimikunnat.

KuntaL 32.1 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Lähtökohtaisesti toimielinten toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi.

KuntaL 32.2 §:n mukaan kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja muiden lautakuntien jäsenet valitaan kesäkuussa pidettävässä valtuuston kokouksessa.

KuntaL 33 §:n mukaan valtuusto tai muu valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Heidät valitaan samassa vaalitoimituksessa, jollei valtuusto ole päättänyt puheenjohtajamallista.

Toimielimen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on sama kuin toimielimen muiden jäsenten toimikausi.

Poliittisen suhteellisuuden toteutumiseksi puheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa. Varsinainen vaalitoimitus ei ole tarpeen, jos valinta on yksimielinen. Suhteellisuuden varmistamiseksi vaali voidaan KuntaL 105 §:n mukaisesti vaatia toimitettavaksi suhteellisenä. Jos vaali toimitetaan enemmistövaalina, kullakin vaaliin osallistuvalla on käytettävissä yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä.

Kuntalain 32.1 §:n mukaan valtuusto voi päättää toimielinten toimikauden pituudesta. Lähtökohtana on, että toimielimen toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi, mutta valtuusto voi päättää lyhyemmästä toimikaudesta. Tarkastuslautakunnan tehtävien hoito vaatii pitkäjänteisyyttä, tarkoituksenmukaista on valita lautakunta valtuuston toimikaudeksi.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kuntalain 75 §:n mukaan vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

- 1) kunnanhallituksen jäsen;
- 2) pormestari ja apulaispormestari;
- 3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
- 4) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtaja tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä oleva
- 5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Tarkastuslautakunnan toimikautena (121 §) on valtuuston toimikautta vastaavien vuosien tarkastuksen vaatima aika eikä valtuuston toimikausi. Tarkastuslautakunnan (ja tilintarkastajan) tehtävät jatkuvat siihen saakka, kun toimikauden viimeisen tilikauden tilintarkastus on suoritettu. Tarkastuslautakunnan kohdalla tämä ajankohta on yleensä tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen käsittelyvaltuustossa ja arviointikertomuksen antaminen valtuustolle. Jos tilinpäätös ja vastuuvapaus jäävät pöydälle ja valtuusto haluaa tarkastuslautakunnalta lisäselvitystä, lautakunnan tehtävät päättyvät vaaditun selvityksen antamiseen vaikka uusi lautakunta olisi jo valittu.

Toimielintä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain 4 a §, minkä mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Vaali toimitetaan ensisijaisesti enemmistövaalina. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, jokaisella toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin valittavia henkilöitä on. Yhdelle ehdokkaalle voidaan kuitenkin antaa vain yksi ääni, mutta kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää. Valituksi tulee saamiensa äänimäärien mukaisesti niin monta kuin valittavia on. KuntaL 105.1 §:n mukaan vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

KuntaL 105.2 §:n mukaan luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnäolevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnäolevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun. Tarkastuslautakunnan jäsenten (ja henkilökohtaisten varajäsenten) vaalissa vähintään neljä valtuutettua voi vaatia suhteellista vaalia.

KuntaL 105.3 §:n mukaan varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen.

KuntaL 105.4 §:n mukaan suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvien osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Pyhäjärven kaupungin hallintosäännön (kv 10.12.2024 § 89) 10 §:n mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi (5) jäsentä. Hallintosäännön 9 §:n mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 1.6.2025-31.5.2029 1) viisi jäsentä ja 2) heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä 3) jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kvalt 30.06.2025
229/00.00.01.01/2025

Päätös